PREDKLADACIA SPRÁVA

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony sa predkladá podľa Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na mesiace jún až december 2021.

V roku 2022 sa prvýkrát uskutočnia voľby do orgánov samosprávy obcí a do orgánov samosprávnych krajov v rovnaký deň a v rovnakom čase. Voličom sa tak vyšlo v ústrety a nebudú musieť chodiť dvakrát k volebným urnám a veríme, že sa splní aj ďalší očakávaný prínos a zvýšenou účasťou vo voľbách do orgánov samosprávnych krajov sa posilní mandát volených zástupcov týchto orgánov.

V súvislosti s tým je však nevyhnutné pripraviť podmienky pre prácu členov okrskových volebných komisií a odborných sumarizačných útvarov, pretože na nich budú kladené vo volebný deň najvyššie nároky. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“) analyzovalo riziká, ktoré by mohli ohroziť úspešnosť volieb a výsledkom analýzy je pripravená novela volebných predpisov, ktorá má v článku I za cieľ najmä vytvoriť lepšie podmienky pre činnosť volebných komisií.

Navrhuje sa zjednotiť nárok na odmenu členov volebných komisií všetkých stupňov tak, aby členovia každej volebnej komisie mali nárok na odmenu (doposiaľ členovia obvodných volebných komisií a členovia volebných komisií samosprávneho kraja pri voľbách do samosprávnych krajov a členovia okresných volebných komisií pri voľbách do orgánov samosprávy obcí nemali nárok na odmenu), čo spôsobovalo problémy pri organizačnom zabezpečovaní volieb. Vzhľadom na náročnosť spojených volieb je potrebné túto diskrimináciu najneskôr do konania volieb odstrániť.

Navrhuje sa zaviesť povinnosť volebným komisiám všetkých stupňov vrátane okrskových volebných komisií zasielať zápisnicu o výsledku volieb elektronicky a písomné vyhotovenie podpísané členmi volebnej komisie doručiť obci resp. úradu samosprávneho kraja v určenej lehote až po voľbách. Zároveň sa navrhuje ustanoviť povinnosť obci zabezpečiť internetové pripojenie vo všetkých volebných miestnostiach.

Okrem toho sa v zákone navrhujú úpravy vyplývajúce z aplikačnej praxe, napr. jednoznačne sa ustanovuje preukazovanie totožnosti voliča, ustanovuje sa postup pokiaľ ide o prekážku práva voliť z dôvodu zákonom ustanoveného obmedzenia osobnej slobody z dôvodov ochrany verejného zdravia. Pri delegovaní členov komisií sa ustanovuje povinnosť uvádzať kontaktné údaje, a to e-mailový a telefonický kontakt. Upresňuje sa zodpovednosť a úloha odborných sumarizačných útvarov.

V článku II sa upravujú pravidlá vedenia volebnej kampane pre voľby do orgánov územnej samosprávy, ktoré sa budú konať v jeden deň. Návrh tiež reaguje na niektoré problémy z aplikačnej praxe. Ide najmä o poznatky z vykonávania kontroly vedenia volebnej kampane a skúsenosti zo správneho konania. Kontrola transparentnosti vedenia volebnej kampane v území vo voľbách do orgánov územnej samosprávy sa z dôvodu hospodárnosti a zvýšenia efektívnosti navrhuje presunúť z ministerstva vnútra na okresné úrady. Navrhuje sa ustanoviť objektívnu zodpovednosť tej politickej strany, na kandidátnej listine ktorej je tento kandidát uvedený. Navrhuje sa tiež skrátiť neprimerane dlhé obdobie zákazu uverejňovania prieskumov

verejnej mienky predo dňom konania volieb a definuje sa obsah pojmov volebný prieskum a volebná anketa. Obdobie tzv. volebného moratória sa navrhuje v celom zákone zjednotiť a to na obdobie 48 hodín predo dňom konania volieb.

Za účelom vytvoriť legislatívne predpoklady, ktorými sa zabezpečí transparentnosť pri využití zákonného práva kandidovať vo voľbách, sa v článku III navrhuje ustanoviť bankám povinnosť zriadiť tzv. „transparentný účet“ kandidujúcim subjektom na požiadanie. Zároveň, na zabezpečenie vykonávania kontroly dodržiavania pravidiel financovania volebnej kampane, sa umožňuje ministerstvu vnútra identifikovať darcu finančných prostriedkov.

Návrh zákona má negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, tento je však rozpočtovo zabezpečený. Predkladateľ deklaruje, že zjednotenie nároku na odmenu členov volebných komisií všetkých stupňov, zavedenie povinnosti zabezpečiť prístup k internetu pre miestne a okrskové volebné komisie a vychádzajúc z vyhodnotenia medzirezortného pripomienkového konania, vo voľbách do orgánov územnej samosprávy, ktoré sa konajú v rovnaký deň a v rovnakom čase, zdvojnásobenie výšky odmeny člena a zapisovateľa okrskovej volebnej komisie a navýšenie minimálneho počtu členov okrskovej volebnej komisie v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave a v meste Košice na sedem, pokryje v rámci schválených limitov na zabezpečenie volieb na roky 2022 až 2024.

Návrh zákona nemá vplyv na podnikateľské prostredie, sociálne vplyvy, vplyvy na informatizáciu, na životné prostredie, na služby verejnej správy pre občana, ani na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Predložený návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, zákonmi, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj v súlade s právom Európskej únie.

V navrhovanej účinnosti zákona od 1. januára 2022 sa zohľadňuje predpokladaný priebeh legislatívneho procesu a dostatočná dĺžka legisvakancie na prípravu jeho vykonávania.

Z hľadiska obsahu navrhovaná právna úprava nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Na rokovanie vlády Slovenskej republiky sa návrh zákona predkladá bez rozporov.

Návrh zákona bol dňa 13. júla 2021 prerokovaný v Legislatívnej rade vlády Slovenskej republiky a na rokovanie vlády Slovenskej republiky sa predkladá po zapracovaní jej pripomienok.